

Älvsjö, delas ut samtidigt som karaktärerna

När man lämnat Karlskrona och färdats ett par mil norrut på E22:an mot Kalmar, står en liten blå skylt vid sidan av vägen. Älvsjö, 7 kilometer. Förutom de boende i Älvsjö och tillhörande sommargäster är det sällan någon som kommer närmare byn än så. Tack vare sin undanskymda plats, och att det lilla samhället allt som oftast förväxlas med en del av Stockholm med samma namn, har Älvsjö förblivit en bortglömd idyll. På många sätt har samhället dragits med i vågen av ny teknik och ny ekonomi. Men i stort sett är det samma lilla lantbrukarort som det var när folkhemmet fortfarande var nytt och fräscht.

Större delen av församlingens dryga tusen medlemmar finns utspridda i en cirkel av gårdar, som sakta men säkert töms på folk. De äldre människorna dör och de yngre generationerna tvingas flytta till Karlskrona eller någon annan större stad med fler arbetstillfällen. Jordbruket och sågverksindustrin skapade en gång Älvsjö men nu när konkurrensen hårdnat för bönderna och sågverket för länge sedan lagts ned är bygden på väg att dö. Älvsjö är en utrotningshotad art i Sveriges trädgård.

I de rödmålade husen som ligger vid Älvsjö torg bor den trogna befolkningen som sköter sin by med största omsorg. Under sommaren kan man stå på torget och höra hur stolta Älvsjös invånare är. Räfsan som skär genom parkens grusgångar. Kvittret från fågelbadet. Häcksaxen som ger buskarna deras perfekt runda former.

Men på de kullerstensbelagda gatorna hör man sällan barnen leka längre. Stadsborna som dyker upp under semestermånaderna ger sig sällan in till torget och ger gummorna som alltid sitter på parkens två bänkar något att beklaga sig över. Befolkningen blir allt äldre i takt med att de unga från Älvsjö lämnar staden i strid ström. Precis som Nils, Sara, Anders och Erik gjorde.

Mikael »Nils« Nilsson, 24 år

»SNÄLLA, LÅT DET vara en olyckshändelse. Jag skulle aldrig kunna leva med mig själv annars. Sista gången jag träffade honom fanns det ingen gnista kvar i honom. Jag såg genom hans blå ögon hur olycklig han egentligen var. Han grät när jag åkte. Jag antar att vi fyra var dom enda riktiga vänner han någonsin haft och nu fanns vi inte längre där för honom.

När Kristina, hans mamma, ringde mig igår förstod jag inte riktigt vad som hade hänt. Drunknad, sa hon. Inget mer om hur han dog. Begravningen är om en vecka, hemma i Älvsjö. Hon nämnde inget, men jag hörde på hennes tonfall att hon ville att jag skulle berätta för dom andra om begravningen. Jag ringde upp Sara, Anders och Thorsson, pratade kort med alla. Det visste säkert lika lite som jag vad dom skulle säga eller göra. Vi bestämde att vi skulle träffas dagen innan begravningen, på torget i Älvsjö.

Jag har nog aldrig känt riktig sorg förrän nu. När jag vandrade genom Karlskrona på natten, välldde sorgen upp genom mig. Innan dess hade jag inte rökt en cigarett på tre år, hur länge sen det var jag grät kan jag inte komma ihåg. Jag tänkte på dom somrar vi tillbringade ihop, vi fem, och hur lyckliga vi var då. Inte för att jag är olycklig nu, inte på något sätt, men det jag kände då har jag aldrig känt efteråt. En ren, okomplicerad lycka. En sån lycka man bara kan ha när man är ung.

VI BRUKADE LIGGA uppe vid Håsjön hela dagarna under sommaren. Pratade, skojade och latade oss. Vi hade ett eget litet ställe, på motsatta sidan den stora badplatsen, där vi alltid låg. Ingen verkade hitta dit eller så tröttnade dom väl då det alltid var upptaget. Vi var alltid där så fort solen sken. Där fanns ett litet träd som Sara och Mikael var så fascinerade av, det växte i en skrevla där berget delats mitt itu, stod där ensamt och vakade över oss.

Jag kan inte minnas riktigt vad vi gjorde som var så speciellt. Vi bara fanns till och umgicks med varandra. Under terminerna hade vi annat för oss på olika håll och syntes inte alls lika mycket. Det var under sommaren som allting hände.«

Nils

För vissa finns ingen Mikael Nilsson, bara »Nils«. Det hela kommer sig av att det fanns två Mikael på tiden han bodde i Älvsjö och Mikael Nilsson var den som fick byta namn under ungdomen. Numera existerar Nils bara för tre människor, tre av de vänner som han växte upp med. Alla andra känner honom vid hans riktiga namn.

Nils föddes och växte upp i Älvsjö tillsammans med två yngre systrar. Hans familj var som de flesta andra familjer i Älvsjö en medelklassfamilj med lantbrukarbakgrund, men hans far hade för länge sedan sålt familjegården och flyttat in till stan för att driva livsmedelsbutiken där. Så mycket till stad var förstås inte »stan« med sina tusen invånare och ett utdöende sågverk som enda större arbetsplats. Men det var en idyllisk uppväxtort för en ung grabb som aldrig i hela sitt liv skulle vilja flytta därifrån.

Givetvis flyttade han därifrån så fort han kunde efter han hade tagit studenten. Det är ingen plats för ungdomar, om man ser på dem som bor där. Nästan alla verkade flytta därifrån, av de fem vännerna var det bara den andre Mikael som bodde kvar efter ett tag. Nu finns inte han heller där. Men under högstadiet och gymnasiet (det senare låg visserligen i Karlskrona) var det en underbar tid för Nils.

Då var han lite osäker på sig själv när han var med andra än sina bästa vänner. Duktig i skolan, väluppfostrad och med gott humör. Men osäker. Det mesta av det har försvunnit nu när han fyllt 24 år, de som stöter på honom brukar ofta kalla honom »väldigt trevlig« efteråt. Inte i den bemärkelsen att han är intetsägande och tråkig och i brist på annat kallar

honom för trevlig, utan för att trevligheten är Nils främsta drag. Han är lätt att prata med, lyssnar på vad människor har att säga och kan ta de flesta personer på rätt sätt.

Du ser honom ofta med ett litet leende på läpparna, som om han alltid vore nöjd. Precis så är inte fallet, men han är i stora drag nöjd med sitt liv nu. Efter att ha gift sig för tre år sedan med sitt livs stora, och enda, kärlek Eva, har han nyligen fått en dotter som döpts till Katrin. Livet går sin gilla gång. Stadigt arbete som dataingenjör i Karlskrona med god lön. En aning fast i de dagliga rutinerna. Det trivs han med.

På många sätt är han den perfekta familjefadern. Han har alltid satt sin familj och sina vänner före allt annat, även före sig själv när det har behövts. Det vilar en ansvarsfullhet över hela hans person och när det behövs ställer han upp. Vissa skulle kalla det välvilja eller godhet, men riktigt så är det inte. Det handlar mer om ett krav som Nils har på sig själv och känner att andra kräver av honom.

Du skulle kanske kalla honom tråkig. Han har aldrig gjort, och kommer aldrig att göra, något oväntat i sitt liv. Det är lätt att förutsäga varje rörelse hos Nils och så länge en elakartad 40-årskris inte frigör sig under de kommande två decennierna, så kommer det att förbli så. Fram till dess fortsätter han att källsortera, äta fisk på lördagar och få påökt med tre procent per år.

Sara Wennerholm

»Utan Sara hade vi nog aldrig blivit så här goda vänner som vi är, hon var på något sätt länken som band oss samman till en helhet. Så fort något var fel mellan oss, så fick hon oss pojkar att prata med varandra istället för att bråka eller helt enkelt strunta i det. När hon var med var det svårt att vara ledsen, hon var alltid lika glad och sprallig. Jag har länge funderat på om hon verkligen var sådär glad som hon verkade. Så obekymrad. Hon löste ofta andras problem, men man såg aldrig skynten av några bekymmer hos Sara.

Det märks att vi har växt ifrån varandra. Hon har helt andra mål och värderingar än vad jag har. Egentligen liknar hon inte någon jag känner, det är väl antagligen därför det är så skönt att prata med henne emellanåt. Hennes liv verkar så enkelt. Vi har kontakt fortfarande även om hon bor med sin pojkvän Christer i Stockholm nu. Hon var den som trivdes sämst i Älvsjö och flyttade direkt efter studenten. Hon var här nere i Karlskrona för drygt ett år sedan men annars har jag inte sett henne så mycket under dom senaste åren. Sist vi alla träffades var när jag och Eva gifte oss, det är väl snart tre år sedan nu. Det var verkligen den allra sista gången vi träffades alla fem.«

Anders Svensson

»Jag vet att man kan säga det om väldigt många men i Anders fall stämmer det verkligen. Han är snäll innerst inne. Inte så att han är elak eller väldigt hård på utsidan, men han kan verka tuff och nonchalant mot dom flesta. Man behöver verkligen gräva för att komma honom in på livet. När vi växte upp kändes det som om han skämdes för att umgås med oss, han hade andra vänner som hade högre status än vi. Under terminerna såg man honom sällan, kanske några dagar efter jul men under sommaren dök han upp ur tomma intet, som om han blivit övergiven av alla andra han kände. Han pratade aldrig om sina andra kompisar och jag kan garantera att dom aldrig fick höra talas om oss. Vi upplevdes kanske inte som dom allra häftigaste i trakten på den tiden. Ändå tyckte han om att ligga uppe vid sjön med oss, spela spel eller vad som helst. Men aldrig ett ljud om hela situationen.

Jag tror inte att Anders har förändrats så mycket sedan dess, han är fortfarande samma

pojke med dåligt självförtroende som då. Då såg jag upp till honom, precis som jag såg upp till alla andra i skolan som var hippa eller på något vis mer värda än oss dödliga. Men jag växte upp, det gjorde inte Anders.«

Erik Thorsson

»Jag är orolig för Thorsson. Sedan han flyttade upp till Södertälje har han förändrats så mycket, den gamla Thorsson verkar ha tynat bort och tröttnat på allt som finns här i livet. Även om han är klyftig, trevlig och social, så sitter han mest ensam i sin lägenhet utan att ha någon att prata med. Han pratar sällan om sig själv men ibland ringer han mig sent på kvällarna, ofta har han druckit och det jag får höra av honom då gör mig orolig. Han har alltid varit annorlunda men vi två passar ändå bra ihop.«

Mikael Klingberg

»Han var allas vår lilla skyddssling, som alla tyckte så mycket om. Eftersom han var två år yngre än oss andra fick han nästan ta den rollen oavsett om han ville eller inte. När jag först introducerade honom för dom andra var dom väldigt skeptiska efteråt, men det släppte allt eftersom. För mig kändes det inte konstigt att umgås med någon som var yngre, men det var ändå ganska ovanligt i vår ålder då. Jag kommer inte riktigt ihåg hur vi träffades men jag vet att han gick i min lillasysters klass och var lite av en outsider där. Som tyst, blyg och ovanligt kort för sin ålder blev han den perfekta hackkycklingen i klassen.

Hans pappa gick bort när Mikael var tio år och det var därför han och hans mamma flyttade till Älvsjö. Vi fyra var dom enda han kände och han skulle ha gjort vad som helst för oss. När vi andra började gymnasiet brukade vi alltid gömma våra cigaretter i en trasig list i Mikael's rum, hans mamma kom ofta på honom med fickorna fyllda med cigaretter. Men han sa aldrig ett ord om oss och bedyrade över allt heligt att det var hans egna. Jag tänkte inte på det just då men när vi andra började flytta bort från stan måste det ha känts otroligt svårt för honom, till slut var bara Anders kvar och dom drog inte riktigt jämnt.

Jag vet inte varför jag inte hörde av mig mer, varför jag inte hälsade på honom oftare. Det blev bara inte så.«

Nu

Mikaels död har tagit Nils hårt. Det var honom Mikael's mamma Kristina kontaktade och uppenbarligen är det nu han som är ledaren för den grupp som ska besöka Mikael en sista gång innan hans läggs i jorden. Han kan inte undgå att glädjas över att få träffa sina gamla vänner igen även om det sker under tråkiga omständigheter, något han känner skuld för. Vad han mest undrar över nu är hur de andra egentligen mår. Det har varit mycket med arbete och barn, därför har han inte kunnat bry sig så mycket som han skulle ha velat.

Det är svårt att veta hur det kommer att bli de två dagarna i Anders föräldrars sommarstuga med de andra. Nils lovade Kristina att de skulle komma för att hälsa på någon gång under eftermiddagen idag. Det kommer att bli svårt för alla, inte minst Nils. Anders lovade att köra vägen över Karlskrona på hemvägen men hit till Älvsjö fick Nils ta bussen, som anlände strax efter tolv.

Det är nu den fredagen den femte juli och Nils har kommit till Älvsjö's torg långt innan de andra anländer. Mikael begravs imorgon.

Sara Wennerholm, 24 år

»JAG KUNDE INTE sluta gråta. Det kändes så ofattbart att han inte var med oss längre. Jag kunde inte annat än sitta på knä bredvid telefonen och känna tårarna rinna ned för kinderna. När Nils ringde var det första jag tänkte: det här är inte rättvist. Inte för Mikael skull, utan för min egen. Jag klarar inte mer skit nu. Mikael mamma hade ringt Nils och sagt att Mikael hade drunknat två dagar tidigare, dom hade hittat honom uppe vid sjön där vi hade legat så många sommarkvar. Jag pratade bara kort med Nils och vi bestämde att vi fyra som var kvar skulle samlas i Älvsjö dagen innan begravningen. Efter att han lagt på satt jag där på golvet med luren i handen och grät.

Jag hade inte träffat Mikael sedan Nils gifte sig. Inte ens ringt för att se hur det var med honom. Det var alldeles för länge sedan vi träffades allihopa samtidigt. Jag har mina egna vänner nu, som bor där jag bor och lever som jag gör men jag tror aldrig att jag kommer att ha det så bra som vi hade det ihop under dom åren. Även om vi bara umgicks genom högstadiet och gymnasiet, och ett kort tag därefter, så tror jag inte att jag nånsin kommer att få bättre vänner.

VI SÅGS VÄL inte så värst mycket under terminerna. Det var mest jag och Nils, eftersom vi gick i samma klass. Anders hade sina egna kompisar och Mikael gick inte på samma skola. Vad Erik gjorde resten av tiden fick jag aldrig något riktigt grepp om, även om han gick i min parallellklass under hela gymnasiet. Vi sågs allihopa en del på jullovet, visst. Men när skolan slutade i juni så levde vi med varandra dag som natt. Det var under sommaren som allting hände.

Större delen av tiden gjorde vi väl egentligen ingenting, vi låg mest och pratade uppe vid sjön. Jag har nog sett solen gå ned bakom horisonten där fler gånger än vad jag kommer att göra under resten av mitt liv. Vi hade en liten plats som ingen annan verkade hitta, en liten stenhäll som låg mitt emot den stora badplatsen. Över sjön hörde man skrikande ungar och såg klasskompisar bada. Det var vårt eget lilla tillhåll och vi låg där så ofta vi kunde på somrarna, solade på dagarna och grillade på kvällarna. Vi höll på att driva våra föräldrar vansinniga när vi aldrig kom hem. Där fanns ett litet träd som växte ur en skreva i berget. Jag fattade inte hur trädet hade kunnat överleva, och att det kunde fortsätta växa där berget hade delats mitt itu. Den sista sommaren innan jag flyttade, bestämde vi oss att vi skulle rista in våra namn i trädet. På så sätt skulle vi alltid finnas kvar där, ända till dess att trädet dog.

När man tänker efter känns allt det där som om det inte var alls länge sen. Jag tror att under dom somrarna var jag som lyckligast i hela mitt liv.«

Sara

Vad som blev av Sara är vad som vanligtvis blir av unga personer från småstäder, där tiden inte fortsatt i samma takt som resten av världen: stockholmare. Landsbygdens småstäder föder och fostrar barnen när de växer upp, invaggar dem i det lilla samhällets trygghet och saktmodiga gång men det kommer alltid en tid då barnen växer ur sina för små skor. Ofta växer de också ur sina för små städer några år senare, sväller upp till dess att gränserna brister när examen och körkort är avklarade. Dessa småstäders barn hamnar allt som oftast i Stockholm. Inte av någon speciell anledning utan helt enkelt för att det råkar vara Sveriges största stad.

Sara utgör ett praktexempel på detta. När Älvsjö kändes för litet tog hon första bästa tåg till Stockholm, där hon tog jobb som servitris på ett kafé på Östermalm. Det är inte

hennes livs högsta dröm men inte heller det lägsta hon kan sjunka. Det är ett jobb. Ett jobb som ger pengar till mat, hyra, träningskort, sprit och andra av livets essentiella ämnen. Det låter henne också låna pengar till att köpa en liten men naggande dyr lägenhet som nu gapar tom i brist på en bil som kan köra Sara till IKEA. När hon och hennes pojkvän Christer separerade för några veckor sedan insåg hon bristerna med att han köpt alla möbler själv innan de träffades. Sara skulle vanligtvis inte använda beteckningen »separerat« men just nu duger det som fullgott försvar till att hon faktiskt blev utslängd.

De som träffar Sara, under stunder som är en aning bättre än just nu, inser sällan att det finns något under hennes skinande blanka yta och bländas av hennes utstrålning. De rycks med i flödet av positiv energi och kommer ut på andra sidan med ett stort leende på läpparna. Det är svårt att vara ledsen i närheten av Sara. Arg möjligtvis. Det är många som känner frustration av att inte utgöra mittpunkten i sällskapet eller se sig överkörda av Saras förslag. Hennes förslag är alltid bättre, brukar både Sara och de flesta andra tycka.

Man skulle kunna göra misstaget att tro att hon alltid är glad. Så är dock inte fallet, hon har bara problem att hantera de lite mindre glada känslorna som kommer upp ibland. En vanlig missuppfattning är också att hon är snäll. Hon i själva verket ganska elak, hon har bara lite svårt att hantera de lite mindre uppskattade personer som kommer fram ibland. Det händer ibland att både sorgsenhet och elakhet kan ta sig fram när glädjemuren inte kan hålla tillbaks alla undertryckta känslor, men det krävs mycket för att få Sara på fall. Efter fyra år i Stockholm har mycket av småstaden försvunnit från Saras tankar, fallit i dvala för att vakna upp när hon blivit fyrtio och med det en vansinnig längtan efter utrymme och stillhet. Men än så länge är Stockholm inte för stort. Sara har alltid varit en smula ytlig till sättet, så mycket av den gamla Sara finns kvar för de gamla vännerna som träffar henne. Som de flesta andra tycker hon inte själv att hon har förändrats särskilt mycket sedan barndomen. I hennes fall stämmer det förvånansvärt bra. Hon är fortfarande irriterande ful i munnen enligt hennes storstadsvänner men det har förbättrats. »Kanske en aning grov«, är gängse uppfattning.

Den senaste tiden har varit ganska tuff för Sara och allting är solens fel. Den obligatoriska vårdepressionen som blommade upp när solen kom, ledde i sin tur till att det sista av Christers kärlek visnade. Under samma tid fylls också kafeerna till bristningsgränsen varje dag. Ett hårt pass väntar varje gång solen tittar fram, och att bara se solen under den tid man tillbringar med att servera överviktiga rikemansbarn bakelser och kaffe tär även på någon som vanligtvis dyrkar solens livgivande strålar. Det har funnits långt bättre somrar. När beskedet om att Mikael hade gått bort kom, sjönk det som en sten i känsloträsket. Det var lite för svårt att behandla för Sara.

Mikael "Nils" Nilsson

»Nils är verkligen en så underbar kille, även om han faktiskt kan vara en aning tråkig ibland. Man vet liksom att han alltid går att lita på och det finns inte chans att han medvetet skulle göra någon annan illa. Snäll rakt igenom alltså. Okej, det är lite väl mycket Svenssonvarning på han nuförtiden. Villa i Karlskrona, fru, barn och hund. Ändå är han bara 24 år, dessutom har han väl alltid varit lite lillgammal. Men när man ser han med Katrin, hans lilla dotter, så förstår man vilken superpappa han måste vara. Vi hade aldrig kunnat umgås som kompisar nu, vi är helt klart väldigt olika, men när man väl träffar honom få gångerna om året är det alltid lika skönt att se han.«

Erik Thorsson

»Jag har aldrig riktigt förstått mig på Erik (eller Thorsson som alla dom andra kallar han). Han är en bra kille, lite trist ibland men alltid schysst och kul att vara med. Men... Alltså, jag vet inte. Han är skum. Man vet aldrig riktigt vart man har han och det känns som han kan hitta på vad som helst. Han är inte den som pratar öppet om vad han gör, hur han mår eller vad som helst som rör han själv. Även om vi träffats ofta under en sju-åtta år, så känns det liksom inte som om jag känner honom, dessutom verkar det som om han har lite svårt för mig eller kanske för tjejer över huvud taget.

Det har inte blivit av att vi träffats så mycket under dom senaste åren, trots att han faktiskt flyttade till Södertälje strax efter det att jag drog till Stockholm. Det jag kan märka på han, är att han blivit väldigt annorlunda på senare år. Tidigare var han rätt lugn till sättet och så men nu verkar han ha blivit så sorgsen.«

Anders Svensson

»Tja. Anders är ju alltid Anders, det går liksom inte att komma ifrån. Han var coola killen när vi gick på högstadiet och gymnasiet, hängde med sina lika tuffa kompisar nästan jämnt. Det har väl gått rätt bra för han, jobbar som fastighetsmäklare nere i Malmö nu, men det är fortfarande samma kille som har svåra problem med att hävda sig. Jag tyckte verkligen att han var ball när vi fortfarande gick i skolan och han var väldigt rolig att umgås med så fort han kom ifrån sina korkade polare. Under sista tiden i gymnasiet var vi två faktiskt »ihop« ett tag i smyg och det var han jag hade sex med första gången, precis innan vi tog studenten. Ingen av dom andra fick nånsin reda på att vi två hade hängt ihop, det hade blivit så konstig stämning då tror jag. Men killen är inte så kul i längden och det blev inte mer av det sen. Tänker knappt på det när jag träffar han nu. Antagligen är det väl på grund av oss han inte ballade ur helt och han borde vara glad för att han träffade oss. Men på ett sätt är det samma Anders som det alltid varit, i alla fall lika full av skitsnack.«

Mikael Klingberg

»Det är så jävla sorgligt att Mikael har dött, jag kan inte fatta hur det gick till. Han var vår egen lilla älskling, någon man bara kände för att krama och ta hand om. Det var väl delvis för att han var två år yngre än oss som det blev lite att vi tog hand om han, men eftersom han var lite tafatt och loj blev det liksom bara så. När jag träffade han för första gången, jag tror det var sommaren innan vi skulle börja högstadiet, tyckte jag lite synd om han. Hans pappa hade dött några år tidigare och han hade egentligen inte några riktiga vänner. Jag tror det var Nils som lärde känna han först, men när han träffade oss andra blev han direkt en av »oss«. Mikael skulle ha gjort vad som helst för oss. Han hjälpte alltid till när något behövde göras, det var alltid han som erbjöd sig då någon behövde hjälp. Jag kommer ihåg att han brukade ta hand om våra cigg när vi inte ville släpa hem dom till oss själva, rädda för att bli påkomna. Han älskade oss så mycket.

Hans mamma kan inte ha det lätt. Jag vet inte hur det ska gå att träffa henne nu. Nils nämnde något om att vi skulle besöka henne någon gång under fredagen. Hon var världens bästa mamma men dom hade det taskigt ekonomiskt och dessutom var hon helt ensam med Mikael. När Mikael fyllde femton fick han ett silverhalsband av mig och jag tror aldrig jag sett han så glad som då, han hade antagligen aldrig fått någon present av någon annan än sin mamma. Efter det såg jag han aldrig utan det.

Jag hann aldrig prata med han ordentligt någon gång efter vi träffats på Nils bröllop för tre år sedan. Även om det var länge sen vi sågs, saknar jag han redan.«

Nu

När Sara kommer till torget i Älvsjö den femte juli kan hon se Nils sitta på en bänk längre bort, precis framför statyn i mitten av torget. Även om det ska bli roligt att återse sina forna barndomsvänner, känner hon ett väldigt obehag inför helgen. Det känns fel att känna någon glädje nu, när Mikael ska begravas imorgon. Det är så många frågor. Vad händer med Mikael? Vad ska hon göra nu, när allting verkar falla samman? Hur är det egentligen med dom andra, har alla det verkligen så bra som det verkar? På något sätt är hon lycklig över att få komma hem igen, även om både hon och hennes föräldrar flyttat därifrån för länge sedan. Två dagar i Anders föräldrars sommarstuga måste nästan bli roligt trots allt.

Erik Thorsson, 23 år

»NILS RINGDE MIG för första gången på länge igår. Han berättade att Mikael hade dött. Mikaelns mamma hade ringt Nils tidigare under dagen och berättat, dom hade hittat honom drunknad uppe vid sjön igår. Jag visste inte vad jag skulle säga. »Jaha«, var det enda jag kunde klämma fram. Det blev ett kort samtal, jag var helt ställd. Ingen jag känner i min egen ålder har någonsin dött förut, till och med mina mor- och farföräldrar lever. Jag lovade att komma till begravningen nästa helg.

Det känns som en evighet sedan vi hängde ihop. Jag vet inte riktigt vad jag har gjort efter det. Levtt mitt eget liv, antar jag. Under dom år jag bott ute i Södertälje har jag intalat mig att det bara var ovanan vid vuxenlivet som gjorde mig så ledsen, att den tryggheten som förut fanns hemma hade svepts iväg av vuxenvärlden. Det var så mycket enklare när jag bodde i Älvsjö och hade mina vänner där. Förutom Mikael, så finns dom ju fortfarande kvar men jag tror att dom har glömt hur bra vi hade det.

DEN FÖRSTA SOMMAREN, efter vi gått ut sjuan, började ett helt nytt liv för mig. Jag hade aldrig haft såna vänner som Sara, Nils, Mikael och Anders tidigare. Vi träffades varje dag under hela sommaren, och flera somrar därefter också för den delen. Jag kommer ihåg att jag tyckte att det inte längre var lek utan riktig vänskap, vi pratade om allt möjligt och vi pratade verkligen på riktigt, som vuxna gjorde. Ibland bråkade vi givetvis, men det var riktiga bråk som handlade om riktiga känslor. Kanske kände jag mig vuxen redan då.

Så fort solen tittade fram under sommaren lade vi oss på vårt speciella lilla ställe uppe vid Håsjön. Jag tror det var Nils pappa som haft det som fiskeställe men nu hade det blivit vårt eget tillhåll. Det var bara en berghäll, några kvadratmeter stor, men där låg vi dagarna och kvällarna igenom. Där fanns ett litet träd som växte rakt upp ur en skreva i berget, som vi ristade in våra namn i sista sommaren innan jag och Sara flyttade till Stockholm.

Varje gång vi började skolan på hösten, längtade jag till nästa sommar. Det har jag aldrig slutat med. Det var under sommaren jag levde.«

Erik

Erik har slutat leva. Han saknar åtminstone flera väsentliga delar av det som brukar kallas ett liv. När han flyttade till Södertälje för drygt fyra år sedan var det på jakt efter en flicka han redan då insett att han aldrig kunde få, men han intalade sig att han så ofta hade haft fel i andra saker. Tyvärr hade han rätt.

Det vara bara av en händelse som han hamnade i Södertälje. Egentligen ville han bo i centrala Stockholm men i brist på bostad och något att försörja sig på, fastnade han som brevbärare i Södertälje. Försöken att fånga in Sara, sin gamla barndomskamrat som han då var vansinnigt förälskad i, blev efterhand allt mindre seriösa. Inte för att han någon gång gjort några allvarliga framstötter, det har han aldrig haft mod till, men idag är det flera månader sedan han ens pratade med henne.

De som inte känner Erik särskilt väl märker sällan hur djupt nere i sig själv han har sjunkit, hur totalt meningslöst livet ter sig för honom just nu. För Erik är läget alltid bra om någon frågar, han ler sitt lite sneda leende och verkar vara som vilken glad skit som helst. Det är lätt att prata med Erik, han är social och trevlig, även om han undviker att tala om sig själv eller sina djupare känslor på alla sätt. Men för dem som känt honom länge är han bara en skugga av sitt forna jag och det finns en tomhet i hans blick som inte fanns där förut. Som om livet runnit ur honom.

Erik har kanske alltid klassats som en aning skum under en lång tid. När han gick i skolan var det ingen som riktigt förstod sig på honom och än mindre förstod han själv hur världen och människorna fungerade. När hans klasskamrater i högstadiet spelade tv-spel

eller lagade sina mopeder var Erik i full fart med att försöka hitta någon mening med sitt eget liv. Genom religiösa, musikaliska och filosofiska utsvävningar sökte han svar. När han fyllt tjugo år tröttnade han eftersom sökandet inte gav några resultat. I en storstad där det finns fler valmöjligheter och fler som är lika honom, kanske han skulle kunna finna sig själv. Men eftersom han växte upp i en stad med dryga tusen invånare och där varje anomali i småstadsidyllen sågs som ett hot, var det dött lopp för Erik redan från början.

Trots att Erik aldrig genomgått någon annan utbildning än upp till gymnasienivå är han oerhört bildad. Det är en naturlig konsekvens av den enorma mängd litteratur och tidningar han har läst i sitt liv. Han har aldrig haft riktiga vänner, förutom de fyra han växte upp med, och han befinner sig nu i total isolering utanför Stockolm. Han delar ut post till tusentals människor, men han sorterar aldrig något till sig själv annat än räkningar. Du kan eventuellt träffa honom på krogen som ligger i botten på hans hyreshus i Södertälje, alltid på samma plats vid baren med en bok uppslagen på disken. Alltid ensam.

Ensamheten är vad som dominerar Eriks liv just nu. Gränsen är nästan nådd för vad en människa tål men han har inte haft vare sig tid eller ork till att ta sig ur den situation han nu sitter i. Det var till och med så att han satte in sin egen dödsannons i Dagens Nyheter för några veckor sedan, i hopp om att någon skulle reagera. Ingen lade märke till den, inte ens hans föräldrar som nu bor i Stockholm.

Det Erik saknar mest av allt just nu är sina vänner, och att snart få träffa dem alla igen är det bästa som hänt honom på länge.

Mikael »Nils« Nilsson

»Jag har alltid älskat Nils för att jag kunnat lita på honom fullt ut. Det går alltid att prata med Nils, han förstår mig på ett sätt som ingen annan jag känner gör. Det är honom jag pratat med dom få stunder jag verkligen inte stått ut med mig själv och när alla känslor jag har inom mig väljer ut. Antagligen vet han om hela historien med Sara, även om vi aldrig har pratat öppet om det. Ändå är han så olik mig. Så oerhört inlemmad i ett stadigt liv med sin villa, sin fru Eva och sin nyfödda dotter Katrin i Karlskrona. Det finns många som tycker att Nils är tråkig, inte minst Anders, men jag tror att det beror på att han saknar både utstickande drag och märkbart dåliga sidor. Han är snäll rakt igenom, det är väl hans största brist.«

Sara Wennerholm

»Vad ska jag säga? Det fanns en tid då jag älskade Sara över allt annat. Jag antar att jag fortfarande gör det nu. Men hon har blivit en konstant faktor i mitt liv, något som känns normalt att ha gnagande i huvudet. När hon träffade sin nuvarande pojkvän Christer för snart två år sedan kändes det som om den sista strimman av hopp, om att hon i hemlighet kände precis som jag, dog ut.

Nu vet jag inte vad jag ska göra med henne. Jag vill träffa henne och vara glad och trevlig men jag vill absolut inte vara påflugan. Det vore en katastrof om hon fick reda på hur situationen ser ut. Det går inte för någon människa att vara olycklig när hon är med, men jag kommer aldrig att känna mig säker när hon finns nära.«

Anders Svensson

»Det känns som om Anders slutade utvecklas när vi slutade träffas regelbundet. Han är fast i någon form av post-pubertalt trauma som han inte kan komma ifrån. Sedan han

flyttade till Malmö och började arbeta som fastighetsmäklare har jag bara träffat honom sporadiskt, senast var på Nils bröllop för runt tre år sedan.

Jag kommer ihåg vilket hat som blommade upp inom mig efter det att jag kom på att han och Sara i hemlighet träffades under sista terminen i gymnasiet. Jag tänkte på hans kropp tätt intill hennes, deras förtroliga samtal och sexuella lekar. Jag visste egentligen ingenting, jag hade bara sett dem kyssas ett par gånger. Jag är glad över att dom inte berättade om det för oss andra, det hade antagligen gjort situationen än mer outhärdlig. Antagligen är jag den ende förutom dom två som vet om det. Men det är glömt nu, jag tycker om Anders. Man får ta honom för vad han är.«

Mikael Klingberg

»Han var inte den jag tyckte bäst om i gänget, det måste jag säga. Han var två år yngre och speciellt i början var det väldigt påtagligt. Han kom till Älvsjö strax innan vi andra skulle börja högstadiet och på något mystiskt vis blev han och Nils vänner. Mikael hade egentligen ingen annan förutom oss fyra och sin mor, hans far hade gått bort något år innan dom flyttade till Älvsjö. Jag tyckte synd om honom men vi blev aldrig särskilt bra vänner ändå. Vi matchade inte.

Jag blev så oerhört svartsjuk när han fick ett silverhalsband på sin 15-årsdag av Sara, men den stormen bedarrade snart när jag såg hur lycklig han blev över sin present. Han älskade oss av hela sitt hjärta och strålade av lycka över saker vi andra kanske tog för givet. Även om vi två kanske aldrig stod varandra så nära, kan jag inte annat än gråta över att han är borta.«

Nu

På vägen från Stockholm till Älvsjö passade Erik på att besöka Karlskrona. Dels för att ta en titt på staden han genomled gymnasiet i och dels för att inte riskera att hamna på samma buss som Sara ned från Stockholm. Fem timmar ensam med Sara är mer än vad Erik kan klara av. Dagen innehåller nog med prövningar ändå, speciellt med tanke på att alla ska träffa Kristina, Mikaelns mor, senare på eftermiddagen.

Där står han nu. Det är fredagen den femte juli och i mitten på torget kan han se Sara och Nils sitta på en av bänkarna. Trots att hans buss var över tjugo minuter försenad kan han inte se Anders någonstans. Anders har lovat att de alla kunde sova i hans föräldrars sommarhus, så det är bäst att han dyker upp.

Det är med försiktiga steg och blandade känslor som Erik går bort mot de andra. Mikael begravs imorgon.

Anders Svensson, 24 år

»MIKAEL ÄR DÖD. Helt sjukt, han är död. Då Nils ringde sa han nåt om att Mikael drunknat. Stackars sate. Jag visste inte riktigt vad jag skulle säga till Nils, jag visste inte hur fan jag skulle ställa mig till att Micke hade gått och drunknat.

Micke var väl inte riktigt en av »oss« så att säga, när vi var små. Han var ju två år yngre och... Jag vet inte, lite efter sådär. Dom andra tyckte väl kanske inte så men det fattade jag så fort han började hänga med oss efter vi börjat högstadiet. Han var ju som sagt två år yngre än oss, så det kanske inte är så konstigt ändå att han inte kunde komma in i gänget på samma sätt. Först när han kom med tyckte jag att det var lite konstigt att dom andra ville att han skulle vara med, men höll käft om det. Han var ju en schysst kille, så jag brydde mig egentligen inte. Han hade en liten gömma i en trasig list i hans rum, där vi gömde cigaretter under högstadiet. Jag fick inte reda på det förrän mycket senare, men hans morsa hade kommit på honom flera gånger. Han hade inte sagt ett knyst. En jävligt schysst kille helt enkelt.

Egentligen är det jävligt sorgligt att han dött, även om jag inte sett honom på länge. Senast var på Nils bröllop för tre år sedan och innan det vet jag inte riktigt. Vi sågs ju egentligen inte så mycket efter gymnasiet, det blev bara inte så. Sara och Thorsson flyttade till hösten, så det var bara jag, Nils och Mikael som bodde kvar i Älvsjö. Under terminerna hade vi inte träffats så mycket, jag hade kompisar i skolan och kände inte direkt för att vara med dom då. Jag kommer ihåg den sommaren som kom året efter det att vi tagit studenten. Nils flyttade i april, så det var bara jag och Mikael kvar. Jag tror inte jag pratade med honom under hela den sommaren, trots att vi var dom enda två kvar i Älvsjö. Det funkade liksom inte mellan oss.

ANNARS HADE VI så jävla roligt på somrarna. Vi gjorde egentligen inte så mycket, vi låg mest och slappade upp vid Håsjön eller spelade spel. Så fort det var sol ute så kom Sara och knackade på, vi letade upp Nils, Micke och Erik och drog upp till sjön. Där låg vi hela dagarna, på vår lilla plats mittemot stora badplatsen. Det fanns ett litet träd som växt upp ur en skrevla i berget, som vi kallade vårt eget träd. Det vaktade över oss när vi låg där. Det hela var lite löjligt men det kändes... Tryggt. Jag var uppe vid sjön förra sommaren, när vi flyttstädade mina föräldrars hus, och det såg precis likadant ut där nu som då.

Efter den sista sommaren då vi tog studenten, har somrarna inte varit likadana. Dom andra träffar man så sällan nu. Jag vet inte vad det var som gjorde det så speciellt. Men det var helt fantastiskt under sommaren.«

Anders

Den gängse uppfattningen är att människor växer från tiden de är unga till dess att de är vuxna. Anders snarare krympte. Både på bredden och på djupet. Under hans uppväxttid i Älvsjö var han en av dem som regerade bland ungdomarna i den lilla staden, en av dem som alla givetvis känner till men som ingen egentligen känner. Känner respekt för möjligtvis. På den tiden var han välväxt, reslig och kanske en aning överviktig, sedan gick det bara utför. Som större delen av hans bekantskapskrets såg han sin trygghet i den makt som han och hans vänner lyckades utöva på de mindre handlingskraftiga pojkarna och i respekten han såg i deras ögon. Det låg en spänning i att vara med i den första skaran av årskursen som skolkade utan att ge giltiga skäl, som drack sprit, som gjorde inbrott i sommarstugor i fyllan och villan. Historien om Anders skulle ha slutat lyckligt i någon förort där han arbetslös och ensam kämpat mot sin alkoholism och sina psykiska problem, om det inte varit för att alla hans vänner inte var lika enkelriktade.

När han träffade Mikael, Nils, Sara och Erik någon gång i tolvårsåldern, var det inget speciellt med det. De var väl schyssta killar även om Sara råkade vara tjej. Men när Anders hamnade tre-fyra steg högre upp än dem på häftighetsskalan i högstadiet, uppstod problem. De fyra var de bästa vännerna Anders hade, det insåg till och med han på den tiden, och när han var med dem så upplevde han något som han inte kom i närheten av med de andra han kände. En vuxen vänskap på ett helt annat sätt. Det är antagligen tack vare hans fyra riktiga vänner som han klarade att komma in ett vanligt liv.

Nuförtiden har han en egen liten bostadsförmedling i Malmö, där han dagligen hjälper och profiterar på unga människor som står utan hyreslägenhet. Förutom några gamla lumparpolare och några enstaka nyfunna vänner är Anders ganska ensam nere i Malmö. Som tur är har han en perfekt lägenhet och ganska välmående ekonomi, vilket tar sig uttryck i att han köper stora elektroniska apparater som han kan fördriva tiden med när han inte arbetar. Hans liv går mer eller mindre på tomgång.

Det finns många goda saker att säga om Anders, men att påstå att han är sympatisk vore att ljuga. Den totala brist på vänner som han haft sedan han muckade från lumpen för fyra år sedan, har resulterat i att hans dåliga sidor börjat tränga undan de bättre, en begynnande spiral med kraftig lutning nedåt. Anders har sällan något att säga men pratar en aning för mycket. Hans skämt är sällan bra men oftast en aning plumpa. Hans historier sällan bra men oftast en aning osanna. Han tar helt enkelt rätt mycket plats i sällskap, vilket människor ofta stör sig på. I själva verket har han inte förändrats särskilt mycket sedan han muckade, det kan väl på ett sätt sägas vara det senaste steget av utveckling som Anders uppnått. Även om han flyttat från lilla Älvsjö till Malmö och ordnat sig ett liv där, är hans liv inte särskilt ordnat. På något sätt är han alltid lite fel vart han än kommer. När andra träffar sina blivande fruar står Anders ensam kvar i baren, en aning överförfriskad och vet inte vad han ska göra. Hur han än vrider och vänder på saker och ting slutar alltid kvällen framför hans 32 tums widescreenteve med surroundsystem.

Sara Wennerholm

»Jag har nog fan aldrig träffat en brud som Sara under hela min tid i Malmö. Hon var speciell. Är speciell. Så fort hon kommer i närheten blir jag lite konstig, alltså inte så att jag börjar dregla och ser dum ut men alltså, du förstår ju vad jag menar. Ja, lite konstig bara, du vet. Annars när jag träffar tjejer så har jag ju inga problem med att snacka med dom men Sara är så jävla annorlunda än vad alla andra tjejer har varit. Hon liksom tar kontroll över situationen, precis som dom flesta killar jag känner kan göra. Jag kan inte förklara riktigt.

Det är en sådan tjej jag egentligen vill ha, om du fattar vad jag menar. Jag fick henne faktiskt under en tid också. Vi hängde ihop rätt ofta och rätt som det var så blev det vi två under sista tiden i gymnasiet. Vi kunde ju inte säga något till andra, det hade inte funkat, så vi smög med vårt lilla förhållande. Det var med henne jag blev av med oskulden, eller vad det nu heter när man är man. Men det blev inget mer sen. Det funkade inte riktigt men det var kul så länge det varade. Efter det har jag väl aldrig riktig haft någon annan.«

Mikael »Nils« Nilsson

»Den killen är så prätig man bara kan bli. Rakt igenom en helschysst kille som alltid hjälper en om det är något, aldrig kaxar sig eller bråkar om det är nåt. Men så jävla prätig helt enkelt. Villa, vovve, unge och hela faderullan, har blivit gammal rakt igenom, du vet

det är snart dags att gå i pension för killen. Han har alltid varit sån, lite gammalmodig och trist, aldrig den som gör något oväntat, alltid den som bangar om det är något mamma har sagt nej till. Nils är så jävla helylle rakt igenom. Men va fan, det är en bra kille.«

Erik Thorsson

»Jag har aldrig riktigt hajat hur Thorsson är funtad. Jag förstår honom inte. Han är en trevlig kille, visst. Men det känns alltid som om han döljer något eller att han tycker illa om en för att man inte är lika smart som han. Sedan han flyttade till Södertälje för några år sedan har det nog blivit ännu värre, nu känner jag ännu mer så. Han är schysst, han är rätt kul. Men jag vet bara inte hur man ska vara med honom.«

Mikael Klingberg

»Det måste vara så jävla tufft för hans morsa nu när Mikael är borta, han var enda barnet och hans farsa dog för länge sen. Så hon är ensam nu. Det är för jävligt att han dött. Fy fan. Han var en så jävla härlig kille ändå, även om han var lite bakom flötet.«

Nu

När Anders parkerar sin bil i kanten av Älvsjös torg kan man se de tre andra stå borta vid andra änden av torget. Det är framförallt att få träffa de andra som gör att Anders på något vis sett fram emot denna helgen när alla fyra, för första gången sedan Sara flyttade, är samlade i Älvsjö. Han har nycklarna till sina föräldrars sommarstuga i väskan, stugan ska fungera som uppehålle åt dem alla fyra under tiden i Älvsjö. Anders måste åka tillbaka till Malmö för att arbeta senast lördag eftermiddag och hoppas att de andra inte har tänkt stanna längre än så.

Det är nu fredagen den femte juli och solen skiner över torget i Älvsjö. Mikaelns begravning imorgon kommer inte att bli särskilt rolig, det måste sägas. Men att få uppleva några sommarkvarnar med de andra tillbaka i Älvsjö kommer att bli väldigt skönt för en annars så ensam fastighetsförmedlare.